

Nő a ruhaipar exportja

Csütörtökön tartotta ez évi első ülését a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége.

A beszámoló hangsúlyozta, hogy a konfekcióipar sikeresen zárta az elmúlt évet. Termelési tervét 5,2 százalékkal, a termelékenységi követelményeket egy százalékkal teljesítette túl. A jó munka nyomán iparági átlagban mintegy tizenhat napi bérnek megfelelő nyereségrészesedés várható, a különböző gyárak között az eltérés azonban igen nagy.

Az 1966-os terv elsősorban azt a követelményt támasztja a gyárak vezetői és műszaki dolgozói elé, hogy egyenletesebbé, szervezettebbé tegyék a munkát és így lényegében a jelenlegivel azonos létszámmal a tavalyinál 2,3 százalékkal nagyobb termelést érjenek el a konfekcióipar dolgozói. Az iparág exportja 1966-ban 6,4 százalékkal nőtt.

A szakszervezet és a Könyvnyomtatási Minisztérium versenyfelhívással fordult a gyárak dolgozóihoz. Többek között azt kéri, hogy a szocialista munkaverseny továbbfejlesztése érdekében hárítsák el azokat az akadályokat — mint például az ütemtelen munkaadagolás, a rosszul meghatározott normakövetelmények, a kereset-ingadozás és aránytalanság — amelyek eddig sok helyen hátráltatták a termelékenység fokozását. (MTI)

Ülést tartott a Minisztertanács

(Folytatás az 1. oldalról.) zottság tevékenységében részt vett szervezetek — közöttük a Magyar Vöröskereszt — tagjainak, továbbá a gyűjtésben és a segélyezés lebonyolításában részt vett valamennyi dolgozónak.

Baranya megye szövetkezeti mozgalma

A Baranya megyei termelőszövetkezetek megszilárdításának tapasztalatairól szóló jelentés megállapította: a nagyüzemi gazdaságok kialakulásával a megyében is fejlődött a parasztság öntudata, javultak az életkörülményei, szilárdult a munkás-paraszt szövetség.

A szocialista átszervezés óta a megye mezőgazdasági termelése közel 17 százalékkal nőtt. A felvásárlás a múlt évben csaknem másfélszerese volt az 1960. évinek. Kedvezően alakultak az átlagtermékek, 21 százalékkal nőtt a szövetkezetek bruttó jövedelme.

A szövetkezetek közös vagyona a második ötéves terv időszakában csaknem megkétszereződött. Jelentősen hozzájárult ehhez az állami támogatás rendszere is.

A gyengén gazdálkodó szövetkezetek helyzetét és fejlődését nehezítik a mostoha természeti körülmények. A megyei tanács végrehajtó bizottsága behatóan megvizsgálta, hogyan lehet a megyében legjobban végrehajtani a kormányzatot, amely a határozatát, amely az objektív okok miatt gyengén gazdálkodó szövetkezetek

megszilárdításának feladatait szabja meg.

Javaslatokat és terveket dolgoztak ki a művelési ágak megváltoztatására, főleg a szántóföldi művelésre alkalmas területek erdősítésére, a növénytermelés és az állattenyésztést szolgáló összhangjának megteremtésére. Kidolgozták a hegyvidéki gazdaságok géprendszerét, munkadijazási és jóvellemelési módjait; a gazdasági melléktevékenységekre is született elgondolások.

A kormány a jelentés alapján megállapította, hogy a Baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága és a járási tanácsok végrehajtó bizottságai kellő gonddal, eredményesen irányították, szervezték a termelőszövetkezetek fejlesztését, a termelést és a gazdálkodást, segítették a szövetkezetek politikai megszilárdítását. Felhívta a megyei, a járási és a községi tanácsok végrehajtó bizottságait: nyújtsanak továbbra is segítséget ahhoz, hogy a termelőszövetkezeti gazdaságokban létrejöjjön az adottságaiknak legjobban megfelelő termelési szerkezet.

Újabb határozatok a vizek védelmére

A vizek minőségének védelme érdekében folytatott munkáról összeállított jelen-

tés — a többi között — az alábbiakat tartalmazza: Az egész világon mind na-

gyobb figyelmet és anyagi eszközöket fordítanak arra, hogy megvédjék a folyóvíz tisztaságát, megakadályozzák szennyeződésüket. Magyarországon 1961-ben indult meg a szervezett védekezés a vizek szennyezése ellen. Kormányhatározat írta elő, hogy az ipartelepeken építsék meg, illetve korszerűsítsék a szennyvíztisztító berendezéseket. Azóta 32 üzemben mintegy 140 millió forintot költöttek erre.

Az utóbbi három évben a városi csatornaművek hiányzó szennyvíztisztító telepeinek kiépítésére 120 millió forint beruházást biztosított a kormány. Ennek keretében készült el a soroksári Duna-ág vízének minőségét javító délpesti szennyvíztisztító telep, továbbá Pécs és Balatonfüred korszerű szennyvíztisztító telepe.

A vizek szennyezéstől való megóvása érdekében az Országos Vízügyi Főigazgatóság központi vízminőségi felügyelet, a vízügyi igazgatóságoknál laboratóriumok alakultak, amelyek rendszeresen vizsgálják az ipartelepek szennyvizeit és a felszíni vizek minőségét. Eredményesen működnek — mint társadalmi szervek — a megyei vízvédelmi bizottságok. A káros szennyezést okozó üzemekre 1964-ben 40 millió, 1965-ben 25 millió forint úgynevezett szennyvíz-bírságot róttak ki. Ez a pénz is tisztító berendezések építésére fordítható. Mindezek eredményeként sikerült a korábbi állapothoz képest jelentős előrehaladást elérni, s ma már elmondható, hogy belföldi eredetű újabb nagyobb tartós szennyezés az utóbbi két évben nem került a vízfolyásokba.

A Tisza vízgyűjtő területén általában tiszták a vizek, de erősen szennyezett a Zagva és a Sajó.

A Duna vízgyűjtőjének vízei minőségi szempontból általában elfogadhatók. Kisebbségi javulás van a soroksári Duna-ágban és néhány más kisebb vízfolyáson. A Duna vízében időszakonként átmeneti romlást észleltek, s ez esetenként veszélyeztette a budapesti felszíni vízmű üzemét is.

A KGST-tagországok vízügyi szervei mind szorosabban együttműködnek a vizek tisztaságának védelme terén: egységes módszereket dolgoztak ki a vizek minőségének vizsgálatára, eredményeket értek el a szennyvíztisztítás technológiájának fejlesztésében is.

A Minisztertanács a vizek tisztaságának hatékonyabb védelme céljából a káros szennyezések megszüntetését előmozdító újabb határozatokat hozott. (MTI)

Nyugtalan ifjúság

E cikk nem vállalkozik többre, mint néhány gondolatra arról, amit a fiatalokkal, a „felnőtt kamaszokkal” kapcsolatban sokszor hall az ember: hogy mindent megkaptak, hogy az ifjúság megértésének, nevelésének ez a kulcsa, s öreg hiba volt elkényeztetni őket.

Ki tagadná, hogy jobb anyagi körülményeik vannak, s tanulási lehetőségeik összehasonlíthatatlanul kedvezőbbek, mint a mai felnőtt nemzedéké annak idején? Erre a különbségre, előnyös helyzetükre, gyakran, s alapjában helyesen figyelmeztetjük őket. Meglehetősen sokszor hallják. Mit várunk ettől? Hogy jobban megbecsüljék azt, amihez nem a maguk erejéből jutottak. Egy diploma az államnak százezer forintjába kerül. Hány év alatt törlesztik le, már akik letörlesztik ezt a „hitelt”, amelynek még a kamatait is a társadalom fizeti? A tőkés országokban is sokféle rendszere van az ösztöndíjaknak. A tanulás mégis sokkal többbe kerül, s éppen ezért a társadalmi bázis, amelyre a felsőoktatás épül, sokkal szűkebb. Mi a közoktatás tényleges forradalmát hajtottuk végre, s ez az ifjúság egész helyzetét alapvetően megváltoztatta a háború előttihez képest. Éppen ezért igazunk van, amikor ezt tekintjük egész pedagógiai stratégiánk kiinduló pontjának. Hogy okosan érvelünk-e, s hogy valóban a forradalmi lényegre mutatunk-e rá, vagy megállunk ott, hogy „bezzeg az én időmben még cipőre sem tellett” — ez már más kérdés. De hogy ennek a tudatát nekünk érzésem kellett tartanunk a fiatalokban, arról nem lehet vita.

Bármilyen fontos kiindulópontja is ez pedagógiánknak, nem tulajdonítunk-e ennek a valóságosnál is nagyobb jelentőséget? Nem adjuk-e olyan kérdésekre is, amelyekre mást kellene felelnünk, ezt a választ? Mert nem mindig érjük el ezzel az érveléssel a jogosan megkívánt hatást. S ez nem azt jelenti, hogy a fiatalok hálátlanok, hogy semmibe sem veszik, amit mások értünk tettek, hanem azt, hogy ez az érvelés nem mindig illeszkedik egy kiforrott, egészséges pedagógiai gyakorlatba, nincs mindig összhangban a fiatalok más tapasztalataival, s ezért nem hat úgy, ahogy különben hatna.

Hogy a mai fiatalok mindent megkapnak? Ebből anynyi igaz, hogy ha valaki bejut a középiskolába, vagy felsőfokú intézetbe, ha családjá nem tudja biztosítani, az állam bocsát rendelkezésére olyan anyagi eszközöket, amelyek lehetőséget adnak tanulmányai elvégzésére. E mondatot egyetlen jelzővel sem lehet bővíteni. Azt sem mondhatnánk, hogy gondtalanul, nehézségek nélkül, könnyen végezheti el tanulmányait, s azt sem, hogy igen szűkös, csak nagy nehézségek árán. El tudja végezni. Kevesebb már nem lenne elég, többre nincs lehetősége. Erről nem szükséges bővebben beszélni.

Nagyobb probléma ennél a pályakezdő fiatalok anyagi helyzete. Az egyetemi, főiskolai hallgatóknak, ha szűkös is, de mindene megvan. Ahogy a saját lábára áll, kedvezőtlenebb anyagi helyzetbe kerül. Az albertet sokkal drágább, mint a kollégium, az üzemi, vendéglői étkezés vagy a főzés többbe kerül, mint a menza; ezerkét-száz—ezernégyszáz forintból nehéz kijönni. Nem állíthatjuk tehát, hogy kényeztetni őket az élet.

Arról sem tudok, hogy a munkásfiatalok ne ismernék a gondokat. Ha valaki ott dolgozik, ahol lakik, ha szűlei viselik gondját, s még nem alapít családot, persze könnyen él. De csak ilyen körülmények mellett! A többinek sincsenek súlyos, nagy gondjai. De hogy mindent megkapnának? Sok mindent megkapnak, sok mindent nem kapnak meg, amit pedig megkaphatnának, annak a veszélye nélkül, hogy „elrontanánk” őket.

De nem is ez a fő kérdés. A fiataloknak — a szó anyagi értelmében — valóban viszonylag könnyű a dolguk. Ehhez azonban hozzá kell tennünk: ezeket a fiatalokat a szocialista Magyarország első húsz esztendeje nevelte. „Bennünket mindig úgy emlegetnek — mondotta egy húszéves fiú —, hogy mi beleszülettünk a szocializmusba. Pedig mi az átmeneti társadalomba, a forrongó, nehéz évekbe születünk bele.” És ez is — igaz!

Nem, a mai húsz vagy húsz-egynéhány évesek igazán nem selyempapírból nőttek fel. Anyagiilag jobb helyzetben voltak, s vannak, mint szüleik, annak idején. De azt a pozitív hatást, amit ez gyakorol, negatívumok gyengítették. Az ország politikai, gazdasági életében például már emlegetni sem fogjuk a személyi kultuszt, amikor a jellemeikben még nyomon követhetjük torzító hatását. Ez az ifjúság nyugtalan években nőtt fel. S nekünk, ha valóban segíteni akarunk nyugtalan utkeresésükben, ebből kell kiindulnunk, ezt kell megértenünk.

K. GY.

A harmadik kívánság

...Végül a falu fölé hatalmas ezüstgömb emelkedett, mely naponta kristálytisztá ivóvizet küld a dolgozók, jó emberek otthonába — talán így végződik a deszki harmadik kívánság meséje. Csakhogy az ezüstös fényű hidroglobus története nem mese. Annyi szent: a harmadik kívánság volt.

— Az alföldi faluknak — a feketeföldiekre gondolok — általában három nagy közsegfejlesztési gondjuk volt. A villany, a járda és az ivóvíz — magyarázta Molnár Mihály tanácselnök. — Nálunk a villany (tiz porta kivételével) minden házban bent van; valamennyi utcában, természetesen az egyik oldalon, járda vezet. Most oldottuk meg az ivóvízellátást.

Teljesült Deszk három kívánsága. Persze, nem varázslás. Ellenkezőleg, hosszú harc és munka árán.

Szomszédos utcákban lakik Maróti Ferenc asztalos, Simon Géza, a gépjárműbrigádvezetője és Juhász Ferenc községi párttitkár. Mindannyian tanácsstagok. 1962-ben azzal az elgondolással keresték fel a tanácselnököt: utcátömbjükben víztársulást szerveznek. Mintegy 40 embert már meg is nyertek az ügynek.

A tanácsstagok kezdeményezése tetszett a község vezetőinek. Miért ne lehetne az egész falu e közösségbe szervezni? — gondolták. Hiszen az artézi kutak 50—60 évesek, lassan kimerülnek. A vízügyi szakemberek hasonló véleményen voltak. Így kezdődött a törpevízműtársulás szervezése. A tanácsstagok — elsőként Maróti, Juhász és Simon, továbbá Radity Velimir, Gyúrin György és még jónéhányan — házról házra jártak, magyarázták a törpevízmű létesítésének tervét. Hát szép, szép az elgondolás — hümögtek a gazdák —, csak hogy az az öt ezer forintocs-

A három szomszéd

Szavuknak hitele van

ka is szép summa. S ki tudja nem nő-e duplájára a kiadás, mire a mű elkészül? Hogyan győzi meg egy kút az egész falut? A falu szélein egyáltalán lesz-e víz a csapokban?... És nagyon sok hasonló aggályoskodást sugallt a hozzájárulási összeg. Azt mondták a tanácsstagoknak: előbb lássuk, aztán hisszük.

— Bizony, sok helyt szívesebben mutattak volna ajtót, mint székelt. Egyik gazdánál így biztattak: míg a vízmű elkészül, addig még valaki meg fog halni. — De még azután is! — feleltem neki. A többség ugyan akarta, de makacs emberekben sem volt hiány. Legjobban azok zsongoriskodtak, akiknek több pénzük volt — emlékezik az egyéves szervezőmunka furcságaira Maróti mester. Asztalos és a ktsz helyi műhelyében dolgozik. (Azaz dolgozna, ha — mint pillanatnyilag is — engedné a sok adminisztráció.) Ez a közép-termetű, népszerű ember régóta tevékeny tanácsstag. Szavának súlya van mind a tanácsban, mind az emberekben.

A falu szerb származású fia, Radity Velimir pedagógus is sokat fáradozott a törpevízmű születésén. Több mint évtizede tanít a faluban. Szívügye a deszki délszláv együttes, melynek 15 éve tancosa, szervezője, rendezője. Országos sikereket is arattak. Most — bánatára — hervadozik az együttes. Nincs utánpótlás, a fiatalok máshol dolgoznak, a régiek meg kiöregedtek.

Radity Velimir nagyon tevékeny ember: tanácsstag, a művelődésügyi állandó bizottság elnöke, a községi pártalapszervezet titkára. A szegedi egyetemen most szerzi

a tanári szakképesítést. A téli vakáció nem pihenést jelentett számára, hanem az egyetemi vizsgaidőszak által diktált tanulási hajrát. Ruzs Milosnéval, a községi tanács vb titkárjával kopogunk be iskolai otthonába, mely csendes és néptelen volt. Nemcsak a tanulókat szabadsággal, de a családot is. Egész napját a tanulásban hasznosította.

A harmadik kívánság „varázspálcája” Deszken nem más volt, csupán a tanácsstagok ügyesrétete, türelmes szervező munkája. Az említetteten kívül mintegy 25 tanácsstag fáradozott, hogy az ezüstös fényű hidroglobus a falu fölé emelkedjék és házhoz vigye a tiszta, egészséges ivóvizet.

Balogh Ödön

Könyvsarok

A szegedi szalámigyár Maros utcai frontján a közel-múltban adtak át egy új épületet, amelyben helyet kapott az üzem konyhája és étkezdéje. Az üzemi szakszervezeti bizottság, valamint a vállalat könyvtára kezdeményezésére könyvtárust és kölcsonzást rendeztek be az étkezdében. A könyvsarok népszerű a dolgozók körében, hiszen ebédre menet és jövet a legfrissebb kiadású könyveket kölcsönözhetik, vagy vásárolhatják meg.